

класификация на информацията:

Ниво 0, [TLP-WHITE]



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД09-3437/ 27.10.2023 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл. 78, ал. 1 и ал. 3, във връзка с чл. 76, ал. 2 и ал. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование и за осигуряване на обучението на учениците, които изучават румънски език като чужд език

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма по учебния предмет чужд език – румънски език, в съответствие с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка за постигане на ниво А2 от Общоевропейската езикова рамка съгласно приложението.

Заповедта да бъде публикувана на официалната електронна страница на Министерството на образованието и науката.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на д-р Емилия Лазарова – заместник-министър на образованието и науката.

27.10.2023 г.

Х

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Galin Borisov Tsokov

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО А2 (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по *румънски език* в първи гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на комуникативни компетентности на ученика и с общуването.

Тази учебна програма е приложима за XI и XII клас за обучение по румънски език, което е започнало в IX клас, като в края на първия гимназиален етап учениците са достигнали ниво А1. В края на втория гимназиален етап трябва да достигнат ниво А2 по Общата европейска езикова рамка.

Програмата позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното ниво на знания и умения по румънски език в съответствие с училищния учебен план. Тематичните области, езиковите средства, речевите и писмените дейности са съобразени с интересите, възрастта и опита на учениците.

Програмата следва спираловидния принцип на повторяемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се както за всеки следващ клас, така и за целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения – слушане, четене, говорене и писане, се основават на държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общо съдържанието и да извлича най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, произнесени с ясна дикция и нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да разбира често употребявана лексика и изрази по познати теми; • да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, изразените мнения и чувства; • да разбира общата информация в ограничени по обем, несложни текстове; • да разбира основното от информацията от средствата за масово осведомяване, според личните си интереси; • да разбира конкретни подробности, които носят важна информация в ограничени по обем, несложни текстове; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общо съдържанието и да извлича основната информация от ограничени по обем текстове по познати теми, написани на стандартен език и включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; • да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в обяви, проспекти, реклами, менюта, разписания, указания и др.; • да разбира кратки лични писма, покани и електронни съобщения, като определя изразените в тях намерения и чувства; • да разбира конкретни подробности от несложни текстове, съобщения, указания и информация; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да общува във всекидневни ситуации, които изискват пряк обмен на информация по познати теми; • да установява контакт при изпълнението на лесни и обичайни задачи и дейности; • да участва в разговор, дори и да не разбира изцяло всичко, разчитайки на помощта на събеседника; • да говори по познати теми граматически коректно и сравнително гладко, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да прави кратко описание по познати теми; • да разказва за себе си, за настоящата си и предходната си дейност, както и за бъдещи планове и намерения; • да изразява накратко лична преценка или мнение по позната тема; • да говори сравнително гладко, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането, граматически коректно; • да използва компенсаторни стратегии. 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да формулира кратки съобщения и бележки по зададена тема; • да води обикновена лична кореспонденция, да пише писмо или електронно писмо с цел покана или молба, извинение, отказ, благодарност, използвайки несложни изрази и връзки; • да довършва текст по дадени начало и/или край; • да съставя текст по опорен материал (картини, снимки, реклами и др.) и по опорни точки; • да описва накратко събитие от личния си житейски опит; • да пише кратък текст с изразена лична преценка; • да съобразява вида, структурата и съдържанието на текста с поставената задача; • да употребява сравнително разнообразна и уместна лексика и да се съобразява с изучените граматични и правописни норми.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>I. Аз и другите</p> <ul style="list-style-type: none"> • Външен вид, облекло, характер • Образование и интереси <p>II. Светът около мен</p> <ul style="list-style-type: none"> • Професии <p>III. Всекидневие</p> <ul style="list-style-type: none"> • Храни и напитки • Пазаруване и мода • Транспорт <p>IV. Здраве и здравословен начин на живот</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спорт и здраве • Здравословно хранене <p>V. Природа и екология</p> <ul style="list-style-type: none"> • Географски обекти • Опазване на околната среда <p>VI. Моята родина и светът (продължение от A1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • България и Румъния – обща информация • Пътуване 	<p>СЛУШАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общо съдържанието и да схваща най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, свързани с изучаваните тематични области; • да разбира често употребявана лексика и изрази, свързани с изучаваните тематични области; • да разбира диалози, свързани с изучаваните тематични области; • да разбира основната информация от кратки, адаптирани текстове от оригинални източници (реклами, проспекти, разписания), свързани с изучаваните тематични области; • да разбира основната информация от средствата за масово осведомяване; • да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, изразените идеи, мнения, чувства. <p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира и да извлича основната информация и най-съществените подробности от кратки писма, покани и електронни съобщения, свързани с изучаваните тематични области; 	<p>ФОНЕТИКА</p> <p>Правилно произношение на гласни, съгласни и буквосъчетания</p> <p>Основни интонационни модели</p> <p>ГРАМАТИКА</p> <p>I. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>Глагол</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verb. Verbele în – A (a așeza, a juca, a purta, a scula, a turna), în – E (a cunoaște, a întoarce, a scoate). • Verbe cu pronume reflexiv în Acuzativ. Verbe Pronominale • Verbele în -i (a oferi, a suferi, a acoperi). • Construcții verbale cu Dativul (a trebui, a plăcea, a fi, a părea). • Verbe cu pronume reflexiv în Dativ. • Modul Indicativ. Timpul viitor. • Modul Imperativ. Singular • Modul Indicativ. Timpul imperfect. • Modul Gerunziu. • Diateza Pasivă. • Modul condițional optativ prezent și perfect compus. <p>Съществително име</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cazul Dativ cu articol nehotărât. • Cazul Dativ cu articol hotărât. • Cazul Genitiv cu articol nehotărât. • Cazul Genitiv cu articol hotărât. • Cazul Vocativ. Nume proprii, nume comune. • Formarea cuvintelor. Nume de agent, nume de instrument, nume de familie.

- Празници и традиции

Необходимо е да има елементи и/или рубрика за културата на Румъния, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.

- да разбира и да извлича информация и най-съществените подробности от ограничени по обем писмени текстове, написани на стандартен език и свързани с изучаваните тематични области;
- да разбира и да извлича основната информация и най-съществените подробности от кратки текстове на стандартен език, като определя тема, основни моменти и действащи лица;
- да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в реклами, менюта, разписания, указания и др.

ГОВОРЕНЕ

Ученикът може:

При диалогична реч

- да установява контакт и да обменя информация, мнения и идеи при изпълнението на обичайни задачи и дейности в дома и в училище;
- да общува във всекидневни ситуации, които изискват пряк обмен на информация по изучаваните тематични области;
- да участва в кратък разговор по теми, свързани с неговия житейски опит;
- да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага компенсаторни стратегии.

Прилагателно име

- Adjectiv posesiv.
- Cazurile Dativ, Genitiv. Adjectivul calificativ.
- Adjectiv, adverb. Gradul comparativ.
- Superlativ absolut.

Местоимение

- Pronume reflexiv în Acuzativ.
- Poziția pronumelui reflexiv față de verb.
- Pronume și adjectiv demonstrativ acest/acesta, acel/acela (acuzativ, dativ, genitiv).
- Pronume personal. Acuzativ, Dativ. Forme accentuate și neaccentuate.
- Pronumele reflexive în Dativ.
- Pronume nehotărât (unul, altul, celălalt, același, fiecare, toți, toate..)
- Pronume interogativ-relativ – care?

Наречие

Adverb de mod, de timp, de calitate, de cantitate

Числително име

- Numerale cardinale – 1 milion
- Numerale ordinale.
- Numeral colectiv – amândoi/ambii/ amândouă/ ambele

Предлог

- Verbe + prepoziții.
- Prepoziții cu forme accentuate în acuzativ.

II. Синтаксис

- Topica pronumelor neaccentuate în acuzativ și dativ față de verb.
- Topica adjectivului.

III. Правопис и пунктуация

- Scrierea cu litere mari și mici.

При монологична реч

- да изразява чувства, мнение, одобрение, съгласие или несъгласие със събеседника;
- да прави описания по изучаваните тематични области;
- да разказва за себе си, за своето минало, настояще и бъдеще;
- да разказва и да прави кратки коментари, свързани с изучаваните тематични области;
- да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- да прилага компенсаторни стратегии.

ПИСАНЕ

Ученикът може:

- да пише текст, лично и електронно писмо по изучаваните тематични области;
- да създава писмен текст в съответствие с изучаваните тематични области и свързан с истории и случки от житейския си опит с помощта на опорни точки/въпроси.

Учениците създават писмен текст с обем 100 – 120 думи.

IV. Лексика

Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области.

Основни тематични групи на лексиката:

- Cum să ne adresăm corect în limba română?
- Casa mea.
- Orașul meu.
- După cumpărături.
- Într-o excursie.
- Mergem la spectacol
- Ocazii speciale.
- Ce profesie să aleg?
- Sportul.
- Culorile.
- Animalele.
- Istoria și geografia a României.

Включват се елементи от речевия етикет:

поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, инструкции, съвет, препоръка, молба, покана, поздравление, благодарност, пожелания за празници.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет румънски език в XI клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет румънски език в XII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план.

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ: устни изпитвания и участие в работа в клас, писмени домашни работи, контролна работа, работа по проекти.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по румънски език дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на румънския език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК

Обучението се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети и новият материал се съпоставя с изучения;
- *интегрирано изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;*
- общуване в клас на румънски език (родният език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за Румъния.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогащаване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда.
ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	връзка с учебните предмети математика, биология и здравно образование, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, технологии и предприемачество и информационни технологии.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по румънски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии.

УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на румънски език, или свързани с културния контекст на румъноговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали, печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНЦИИ	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, история и цивилизации, музика и изобразително изкуство.</p>
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебните предмети история и цивилизации и физическо възпитание и спорт.</p>